

Una primavera molt fotogràfica

La «Primavera Fotogràfica 1998» de Catalunya s'ha clos amb l'acomiadament de les més de cent cinquanta exposicions organitzades arreu del país. Dissortadament a les comarques de Girona només se n'han pogut veure cinc: tres a Girona ciutat i dos a l'Empordà. Tanmateix, tot i la migradesa percentual, la qualitat ha estat més que acceptable.

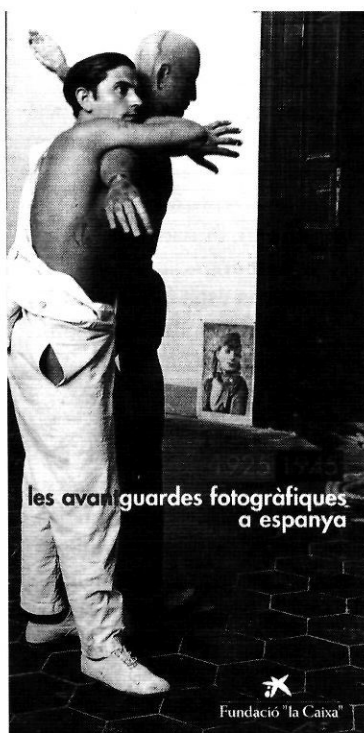
Cal destacar amb lletres d'or *Les Avantguardes fotogràfiques a Espanya* exposada a la sala d'exposicions de la Fundació "La Caixa" de la ciutat de Girona. Aquesta exposició itinerant que porta el segell de "La Caixa" ha estat expositivament perfecta, estèticament impecable i amb un contingut (tant pel que fa referència a l'exposició com al catàleg) immillorable. La cronologia de l'exposició comprenia 25 anys (del 1925 al

1945) i s'hi observava la influència de les tendències artístiques europees en la fotografia: el surrealisme, l'objectivisme... i l'ànsia de recerca de diferents tècniques, collage, fotomuntatges... Els visitants de l'exposició comprovaven com la fotografia ja havia deixat de ser un gènere menor fa un grapat d'anys i que la creació fotogràfica ha tingut dècades estel·lars. Els autors de les imatges no són exclusivament fotògrafs professionals sinó també artistes i arquitectes i ha donat a conèixer fotomuntatges impecables de Josep Massana o Català Pic al servei de la publicitat; peces realitzades per artistes genials com Picasso, Salvador Dalí o l'anglesenca Remedios Varo; fotomuntatges acolorits i impresos de la sèrie «Los diez mandamientos» de Josep Renau o «Los pecados capitales» de Manuel Monleón, i les fotografies surrealistes de Maruja Mallo, Benjamín Palencia o Gregorio Prieto.

Evidentment és difícil que gaires institucions, galeries o entitats tinguin els recursos suficients per realitzar macromuntatges com el que ha presentat «La Caixa»; però no per això es poden menysprear les altres exposicions que han servit per descobrir i/o acostar-nos a la producció de fotògrafs gironins com Joan Comalat i Jordi S. Carrera. El banyolí Joan Comalat ha presentat una antològica de la seva producció sota el títol de *25 anys d'avantguardisme fotogràfic*, que ha presentat al Centre d'Art Contemporani Fundació

Jordi S. Carrera

Rodríguez Amat a les Olives (Garrigoles). Joan Comalat es va iniciar en la imatge en el món del fotoperiodisme però molt aviat es va dedicar a la fotografia de creació, a la qual ha destinat cada vegada més energies. En aquesta retrospectiva s'ha pogut observar com l'autor ha anat cremant etapes dins el seu procés creatiu. A l'exposició es recollien obres que corresponien a diferents sèries (Quasimetries, Estampes, Transkitectures, Carnatges, Faces), cadascuna de les quals tenia una unitat temàtica, conceptual i formal i cronològica molt definides. A causa d'aquesta definició temporal, estètica i d'investigació, s'ha pogut observar el procés evolutiu que ha experimentat la manipulació de les imatges en el laboratori, i

la recerca en un suport sobre paper de textures, a partir de la llum, els enquadraments, els collages i els fotomuntatges.

Un altre autor gironí, Jordi S. Carrera, ha presentat sota la forma d'*Ànima Tèxtil* imatges que ha impressionat sobre teixit i que ha acolorit manualment. Amb aquesta exposició la fotografia va abandonar el suport clàssic del paper per transformar-se en un estrany i màgic estenedor de roba que va convertir l'antiga sala Fidel Aguilar en un espai que convidava al safareig on el visitant havia d'anar apartant els llençols estesos per tal d'escollar les diferents converses i personatges que l'espai allotjava i que despenia les imatges de la dona embarassada, el cercol d'arengades, la rialla desdentada, el pèl púbic, la ratera i la rata, les velles, la flor, i més i més finestres amb roba estesa que ens introduïen a converses més i més llunyanes. Jordi S. Carrera ha fet doblat aquests mesos, atès que va exposar *Polaroids* a quatre bars de la ciutat de Girona, tot i que aquesta darrera exposició no estava inclosa en la «Primavera Fotogràfica 1998».

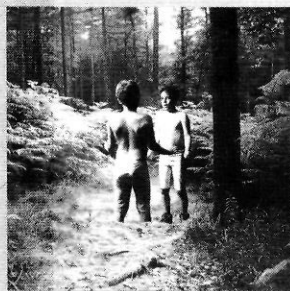
Amb un caràcter estètic ben diferent es va poder veure l'exposició *Eduardo Masferré. Un fotògraf català a les Filipines* al Centre Cultural Monestir de Sant Feliu de Guíxols. Eduardo Masferré és conegut arreu del món com el primer i el més extraordinari dels fotògrafs dels pobles autòctons de la serralada central de Filipines i la seva obra és considerada part de la cultura de

Filipines. Eduardo Masferré, que va ser educat a Sant Feliu de Guíxols, era fill del guixolenc Jaume Masferré, soldat de l'exèrcit espanyol que es va casar amb una dona kamkanaey. Eduardo Masferré era, doncs, filipí de sang i això afavoria la confiança dels indígenes filipins, els quals posaven per a la càmera de l'Eduardo sense adonar-se que, per a la resta del món, aquestes imatges es convertirien en lliçons d'antropologia. Les imatges de l'Eduardo ens ensenyen els rituals, els oficis, la vida quotidiana dels homes, dones i nens que vivien en poblats remots del centre de l'illa. Són imatges impregnades d'aquella ingenuïtat que sembla apoderar-se dels habitants de zones remotes, com aquella que il·lustra la portada del catàleg

In a Shaded Place
The digital and the uncanny

Wendy McMurdo

De l'1 al 30 d'abril de 1998

crònica

dels homes i nens que contemplen encuriosits la càmera del fotògraf. El caràcter etnològic de l'exposició va quedar reforçat per la visualització de peces procedents del Museu etnològic de Barcelona i el museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú. El descobriment d'aquest autor ha arribat certament amb retard, però no massa tard com per quedar-nos impassibles davant la producció d'aquest fotògraf que va

impressionar la gent i el paisatge filipí entre els anys trenta i cinquanta.

També a la ciutat dels quatre rius, el Museu d'Art de Girona ha organitzat una exposició de la britànica Wendy Mc Murdo. L'exposició, titulada *In a Shaded Place. The digital and the uncanny*, ha estat dividida en dos espais: les sales temporals del Museu d'Art de Girona i la sala del primer pis de la Casa de Cultura de Girona. La màxima atracció de l'obra exposada ha estat el seu gran format (metro i mig per metro i mig), cosa que feia que les parets s'enriquessin amb uns nous escenaris murals. Cadascuna de les obres estava formada per escenaris i figures que procedien d'altres imatges i que l'ordinador havia tornat a agrupar en un escenari distint al primitiu. De fet, l'objectiu és el mateix pel qual s'havien esforçat els primitius fotògrafs noucentistes, tot i que evidentment ells ho havien aconseguit amb eines artesanals. Tot i la importància de les peces exposades, la separació en diferents espais no ha estat justificada: l'agenda d'actes de la Generalitat de Catalunya que es podia consultar a través d'Internet només recollia com a seu de l'exposició el Museu d'Art de Girona, però allà només hi havia tres peces i la resta de l'exposició s'havia de visitar a la Casa de Cultura de Girona, sense que es digués al visitant, o almenys se li fes intuir, el perquè d'aquesta divisió.

Dins el calendari d'activitats a l'entorn de la «Primavera Fotogràfica 1998» hi havia l'exposició que Rosa Suñer ha

Joan
Comalat

Jordi S.
Carrera

portat a la sala més avantguardista de les comarques de Girona, la Nau Còclea de Camallera. Aquesta no ha estat una exposició «clàssica de fotografia» sinó que ha estat un treball d'experimentació artística que interrelaciona la imatge estàtica, la imatge en moviment, la creació pictòrica i els jocs dels objectes. En l'apartat d'«altres exposicions», s'hi inclouia un altre espai expositiu per a la ciutat de Girona: l'estació Renfe de Girona. Era una exposició menor però tenia l'interès intrínsec el fet que s'havia sabut organitzar una exposició amb un contingut que fes referència a la funció real de l'espai expositiu: viatjar en tren. El títol de l'exposició era

suggestiu: *Aproximació al viatge*, i els seus autors eren Eudald R. G. i J. L. Rabasa.

De totes maneres, a les comarques de Girona s'han organitzat altres exposicions fotogràfiques que han vestit de fotografia la primavera, tot i que no s'han pogut beneficiar de la marca "Primavera Fotogràfica 1998". Begur va organitzar *La targeta postal i Begur* al Centre Cultural Escoles Velles. Totes les targetes postals procedien d'un col·leccionista privat, Pere Carreras, que ha destinat el seu temps lliure i els seus diners a aplegar totes les impressions comercials que hagin tingut com a protagonista alguna imatge del municipi de Begur. En aquesta exposició els visitants han gaudit d'un món d'imatges que naraven l'evolució del poble al llarg d'un segle, però la narració expositiva ha anat més enllà del pur gaudi estètic i ha volgut explicar, paral·lelament, la història de la postal com a mitjà de comunicació; cosa prou complexa, malgrat el que pugui semblar.

Per últim hi ha hagut la mostra de Fotoperiodisme a la Casa de Cultura de Girona, una exposició itinerant que es tornarà a retrobar a Olot

Fotografia el proper mes d'agost i que mostra la producció fotogràfica dels periodistes de Girona en l'últim any. Al llarg de l'exposició s'han pogut veure més d'un centenar d'obres de gairebé una trentena de fotoperiodistes gironins que per uns dies han deixat que les seves obres abandonessin el paper premsa pel qual varen ser creades i es convertissin en un document per elles mateixes.

La valoració que es pot fer de la «Primavera Fotogràfica 1998» a Girona és bona, però caldria que les comarques fossin més presents en aquest esdeveniment bianual. Hem vist com s'han fet exposicions d'autors actuals com Comalat o Jordi S. Sánchez, però Girona té molts altres autors amb una bona producció i també té col·leccions i arxius d'imatges amb moltes peces per revisar i per explotar expositivament. I, no oblidem, autors foranis que s'han establert de forma permanent a les comarques de Girona com el prestigiós Xavier Miserachs, un empordanès més, que aquesta primavera ha exposat a Barcelona juntament amb Colita.

DOLORS GRAU
I FERRANDO

Antoni Arisa,
Fernando del Castillo,
Gabriel Casas
i Pere Català Pic.